

Sygnatura akt V GC 154/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Konin, dnia 13 sierpnia 2018 r.

Sąd Rejonowy w Koninie V Wydział Gospodarczy w następującym składzie:

Przewodniczący: Asesor Sądowy Grzegorz Turlakiewicz

Protokolant: p.o. Sekretarka Agnieszka Krukowska

po rozpoznaniu w dniu 13 sierpnia 2018 r. w Koninie

na rozprawie

sprawy z powództwa Ł. K.

przeciwko (...) W..

o zapłatę

1. zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 1119,30 zł (tysiąc sto dziewiętnaście złotych trzydzieści groszy) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 29 lipca 2017 r. do dnia zapłaty;
2. oddala powództwo w pozostałym zakresie;
3. zasądza od powoda na rzecz strony pozwanej kwotę 57,56 zł (pięćdziesiąt siedem złotych pięćdziesiąt sześć groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu.

(...) Grzegorz Turlakiewicz

Sygn. akt: V GC 154/18

UZASADNIENIE

Powód Ł. K. prowadzący działalność gospodarczą pod firmą Doradztwo (...) wniósł o zasądzenie od strony pozwanej (...) W. kwoty 3 444 zł wraz z odsetkami ustawowymi od 29 lipca 2017 r. do dnia zapłaty oraz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych, a także opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

W uzasadnieniu pozwu wskazał, że w dniu 16 maja 2017 r. w wyniku kolizji drogowej uszkodzeniu uległ pojazd marki P. (...) o nr rej. (...) stanowiący własność A. R.. Sprawca posiadał ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej u strony pozwanej. W związku z kolizją poszkodowana wynajęła od powoda samochód zastępczy na okres likwidacji szkody całkowitej tj. od dnia 24 maja 2017 r. do dnia 21 czerwca 2017 r. – łącznie 28 dni. Czynnosc została ustalony na kwotę 120 zł netto za dobę. Strona pozwana wypłaciła odszkodowanie z tytułu kosztów najmu pojazdu zastępczego w wysokości 688,80 zł brutto, uznając za zasadny okres 7 dni. Wyjaśnił, że strona pozwana proponowała poszkodowanemu zorganizowanie najmu pojazdu zastępczego, jednakże poszkodowany odmówił skorzystania z tej propozycji, gdyż wynajmującym miał być (...) s.c. w K., który ma złą opinię oraz który stosuje wysokie kary w przypadku uszkodzenia pojazdu z winy wynajmującego.

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym orzeczono zgodnie z żądaniem strony powodowej.

W sprzeciwie od ww. nakazu strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości

i zasądzenie kosztów procesu wg norm przepisanych w tym kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu strona pozwana zakwestionowała zarówno stawkę za dobę najmu pojazdu zastępczego, jak również okres najmu. Nadto wskazała, że proponowała poszkodowanej zorganizowanie pojazdu zastępczego. Strona pozwana wskazała, że już w dniu oględzin pojazdu – 18 maja 2017 r., poinformowała poszkodowaną, że szkoda zostanie zakwalifikowana jako całkowita.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 16 maja 2017 r. w wyniku kolizji drogowej uszkodzeniu uległ pojazd marki P. o nr rej. (...) należący do A. R.. Sprawca posiadał ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej u strony pozwanej

(bezsporne)

Strona pozwana złożyła poszkodowanej propozycję zorganizowania pojazdu zastępczego.

(bezsporne)

Strona pozwana miała możliwość zorganizowania najmu pojazdu zastępczego należącego do segmentu B za dobową stawkę wynoszącą 70 zł netto w przypadku najmu trwającego od 15 do 21 dni.

(dowód: cennik k. 59, zasady wynajmu pojazdu znajdujące się w aktach szkody k. 135 na płycie CD k. 45)

Zgłoszenia szkody dokonywał działający w imieniu poszkodowanej G. R.. G. R. nie zdecydował się na skorzystanie z propozycji strony pozwanej, gdyż wypożyczalnią, za pośrednictwem której ubezpieczyciel proponował zorganizowanie pojazdu zastępczego była wypożyczalnia (...), która stosuje wysokie kary w przypadku uszkodzenia pojazdu z winy najemcy. Ponadto G. R. słyszał „od ludzi, że nie byli zadowoleni z usług (...)”.

(dowód: zeznania świadka G. R. k. 71-72)

Pismem z dnia 23 maja 2017 r. strona pozwana poinformowała poszkodowaną o zakwalifikowaniu uszkodzeń pojazdu jako szkody całkowitej. Jednocześnie wskazała, że wysokość odszkodowania wynosi 2300 zł brutto.

(pismo k. 17)

Poszkodowana zawarła z powodem umowę najmu pojazdu zastępczego. Stawka dobowa najmu wynosiła 120 zł netto. Najem trwał od 24 maja 2017 r. do 21 czerwca 2017 r. łącznie 28 dni.

(bezsporne)

Poszkodowana zwróciła pojazd zastępczy, gdy naprawiła swój uszkodzony samochód.

(dowód: zeznania świadka G. R. k. 71)

W dniu 14 czerwca 2017 r. wypłacono poszkodowanej odszkodowanie z tytułu szkody całkowitej w wysokości 2300 zł.

(dowód: decyzja z 14 czerwca 2017 r. k. 14)

W dniu 24 maja 2017 r. G. R. zawarł umowę cesji wierzytelności obejmującej roszczenie o odszkodowanie wobec (...) z tytułu niemożności korzystania z uszkodzonego pojazdu P. (...) oraz wynikających z tego kosztów wynajęcia pojazdu zastępczego w wyniku szkody komunikacyjnej z 16 maja 2017 r. G. R. posiadał upoważnienie od A. R. do zawarcia umowy cesji.

(dowód: umowa cesji wierzytelności oraz upoważnienie znajdujące się w aktach szkody k.39 i 42 na płycie CD k. 45)

Strona pozwana przyznała odszkodowanie w wysokości 688,80 zł tytułem kosztów wynajęcia pojazdu zastępczego.

(bezsporne)

Średnia stawka najmu pojazdu zastępczego za pojazd segmentu (...), do którego należał pojazd uszkodzonej mieściła się w granicach od 90 zł netto do 125 zł netto za dobę (dowód: opinia biegłego k. 88-101)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zebranych w sprawie dokumentów, które w ocenie Sądu nie budziły wątpliwości, gdyż ich autentyczność nie została przez strony zakwestionowana, a w toku postępowania nie pojawiły się żadne okoliczności podważające ich autentyczność. Jednakże dokumenty te stanowiły w większości dokumenty prywatne w rozumieniu art. 245 k.p.c. Na podstawie art. 233 k.p.c., Sąd dokonując ich oceny w ramach swobodnej oceny dowodów, uznał je za wiarygodne i przydatne dla ustalenia stanu faktycznego. Godzi się bowiem zauważyć, że strony nie kwestionowały treści tych dokumentów.

Sąd zasadniczo uznał za wiarygodne zeznania świadka G. R., były bowiem logiczne i spontaniczne. Sąd odmówił im mocy dowodowej jedynie w zakresie, w którym świadek zapewniał, że w umowie zawartej z powodem nie było przewidzianych żadnych kar umownych. Niewiarygodne jest bowiem, że świadek z jednej strony nie pamięta, czy ustalał stawkę dobową, czy stawkę ryczałtu, czy w umowie w ogóle określono jakąś stawkę, zaś z drugiej strony jest pewien, że umowa nie zawierała postanowień dotyczących kar umownych.

Sąd podzielił także wynikające z opinii biegłego wnioski w zakresie obowiązujących na rynku lokalnym stawek najmu pojazdu zastępczego. Opinia była bowiem rzetelna, jasna i wyczerpująca. Biegły w sposób kompleksowy i rzeczowy odniósł się do przedmiotu opinii. Do opinii zostały dołączone cenniki najmu pojazdów pozwalające zweryfikować wnioski opinii.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w części.

Pomiędzy stronami bezsporna była kwestia legitymacji czynnej powoda oraz biernej strony pozwanej. Istota sporu dotyczyła natomiast wysokości odszkodowania, przy czym sporny był zarówno uzasadniony okres najmu, jak również wysokość dobowej stawki.

Stosownie do treści art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, umowa ubezpieczenia obowiązkowego odpowiedzialności cywilnej obejmuje odpowiedzialność cywilną podmiotu objętego obowiązkiem ubezpieczenia za szkody wyrządzone czynem niedozwolonym oraz wynikłe z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, o ile nie sprzeciwia się to ustawie lub właściwości (naturze) danego rodzaju stosunków.

Zgodnie zaś z art. 34 ust. 1 cytowanej ustawy, z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, będącą następstwem śmierci, uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia bądź też utraty, zniszczenia lub uszkodzenia mienia. Podkreślenia przy tym wymaga, że zakres odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń za powstałą szkodę jest uzależniony od zakresu odpowiedzialności ubezpieczonego - posiadacza lub kierującego pojazdem. Odszkodowanie ubezpieczeniowe ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem. Jego wysokość (o ile nie przekracza kwoty sumy gwarancyjnej) winna odpowiadać wysokości odszkodowania należnego od ubezpieczonego na podstawie ogólnych zasad odpowiedzialności, zgodnie z zasadą pełnego odszkodowania. Poszkodowany jest uprawniony do odszkodowania w pełni pokrywającego szkodę wyrządzoną ruchem pojazdu mechanicznego. Obejmuje ono zarówno straty, jak i korzyści, które poszkodowany mógłby osiągnąć, gdyby nie wyrządzono mu szkody.

W myśl art. 361 § 1 i 2 k.c. zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. W powyższych granicach, w braku odmiennego przepisu ustawy

lub postanowienia umowy, naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł, oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono.

W kontekście uzasadnionego okresu najmu, należy wskazać, że podstawą ustalenia okresu wynajmowania pojazdu zastępczego, przy likwidacji szkody całkowitej, nie może być okres naprawy pojazdu uszkodzonego, lecz okres niezbędny poszkodowanemu do nabycia nowego pojazdu (por. Wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku, I Wydziału Cywilnego z dnia 11 kwietnia 2014 roku, sygn. akt: I ACa 10/14). Ustalenie czasu niezbędnego do nabycia innego pojazdu w przypadku wystąpienia szkody całkowitej jest sytuacją nieporównywalną do wystąpienia szkody częściowej. Ustalenie takie nie jest więc możliwe wyłącznie na podstawie kryteriów obiektywnych. Należy każdy przypadek badać oddzielnie i czynić ustalenia odnośnie do czasu najmu pojazdu pozostającego w adekwatnym związku przyczynowy ze zderzeniem pojazdów, w tym poprzez badanie możliwości nabycia nowego pojazdu w miejsce uszkodzonego przez konkretnego poszkodowanego z uwzględnieniem wszystkich okoliczności sprawy (dysponowanie odpowiednimi środkami finansowymi, możliwością zagospodarowania wraku, wiedzą o rynku motoryzacyjnym, dostępnością na rynku pojazdów odpowiadających stanem pojazdowi uszkodzonemu, etc.). Niemniej jednak zdaniem Sądu minimalny okres uzasadnionego okresu najmu przy szkodzie całkowitej wyznacza nie data zawiadomienia poszkodowanego o szkodzie całkowitej, lecz data wypłaty odszkodowania. Przyjęcie poglądu przeciwnego wiązałoby się bowiem z przerzuceniem ciężaru naprawienia szkody na poszkodowanego. Oczekiwanie, aby poszkodowany dokonał naprawy uszkodzonej rzeczy bez wypłaty odszkodowania przez sprawcę szkody lub ubezpieczyciela, wiązałoby się z wymaganiem, by poszkodowany nakładem własnych sił i środków powiększał swój majątek, wyrównując jego stan do daty sprzed szkody, podczas gdy ciężar ten spoczywa na sprawcy szkody (zob. Michał P. Ziemiak, Glosa do uchwały SN z dnia 22 listopada 2013 r., III CZP 76/13, PiP z 2015 r., nr 8, s. 123-128).

W tym miejscu należy podnieść, że na powódzie spoczywał obowiązek wykazania, iż powództwo ma usprawiedliwione podstawy (art. 6 k.c.) - czyli że wysokość ustalonych przez poszkodowaną i stronę powodową kosztów najmu odpowiada niezbędnym i koniecznym kosztom wynajmu pojazdu zastępczego. W niniejszej sprawie powód bowiem (jako nabywca rozszczenia o odszkodowanie) wywodził określone skutki prawne z twierdzeń o konieczności wynajęcia pojazdu zastępczego przez poszkodowaną przez wskazywany okres oraz poniesienia kosztów z tym związanych. Ciężar dowodu w rozumieniu art. 6 k.c. polega z jednej strony na obciążeniu strony procesu obowiązkiem przekonania sądu dowodami o słuszności swoich twierdzeń, a z drugiej strony wskazuje, kogo należy obciążyć konsekwencjami zaniechania realizacji tego obowiązku lub jego nieskuteczności (por. wyrok Sądu Najwyższego z 7 listopada 2007 roku, sygn. akt: II CSK 293/07). Mając na uwadze fakt, iż w okolicznościach niniejszej sprawy doszło do powstania szkody całkowitej, zasadniczo uzasadniony jest najem pojazdu zastępczego przez okres 21 dni tj. do dnia 14 czerwca 2017 r. – czyli do dnia wypłaty odszkodowania. Powód nie wykazał natomiast podstaw najmu przez okres kolejnych 7 dni. Świadek G. R. wskazał bowiem, iż zakończenie najmu związane było z naprawieniem uszkodzonego pojazdu, a nie z trudnościami w nabyciu nowego pojazdu. Reasumując, strona powodowa nie tylko nie udowodniła, ale nawet nie naprowadziła twierdzeń uzasadniających wnioski, że z przyczyn obiektywnych i uzasadnionych najem powinien trwać dłużej niż 21 dni.

Kolejną kwestią sporną była wysokość dobowej stawki najmu. Jak wynika z ustaleń Sądu, poczynionych na podstawie opinii biegłego dzienna stawka za najem pojazdu zastępczego kształtowała się od 90 zł do 125 zł netto za dobę. Tym samym stawka za najem pojazdu zastępczego w kwocie 120 zł netto nie odbiega od cen rynkowych.

W tym miejscu należy jednakże zwrócić uwagę, iż strona pozwana zarzuciła, że poszkodowana odrzuciła ofertę najmu zastępczego zaoferowaną przez ubezpieczyciela. W tym kontekście należy wskazać, że Sąd w niniejszym składzie w pełni podziela pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w uchwale z dnia 24 sierpnia 2017 roku podjętej w sprawie toczącej się do sygnatury akt: III CZP 20/17, zgodnie z którym wydatki na najem pojazdu zastępczego poniesione przez poszkodowanego, przekraczające koszty zaproponowanego przez ubezpieczyciela skorzystania z takiego pojazdu, objęte są odpowiedzialnością z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, jeżeli ich poniesienie było celowe i ekonomicznie uzasadnione, tj. usprawiedliwione szczególnymi okolicznościami i potrzebami poszkodowanego. W niniejszej sprawie bezsporne było, że strona pozwana złożyła poszkodowanej propozycję zorganizowania najmu pojazdu zastępczego. Powód reprezentowany

przez profesjonalnego pełnomocnika nie kwestionował również, że strona pozwana mogła zorganizować najem zastępczy po stawkach wynikających z przedłożonego przez stronę pozwaną cennika (k.60) - czyli w przypadku najmu pojazdów z segmentu (...) trwającego od 15 do 21 dni za 70 zł netto za dobę. W takiej sytuacji to na powódzie spoczywał ciężar wykazania relewantnych okoliczności, które uzasadniały nieskorzystanie przez poszkodowaną z propozycji ubezpieczyciela. Na powyższą okoliczność powód zaoferował jedynie zeznania G. R.. Zeznając, świadek wskazał na dwie przyczyny, z powodu których nie skorzystał z propozycji ubezpieczyciela. Pierwsza dotyczyła tego, że wypożyczalnia (...), z którą współpracuje pozwana posiada złą opinię, zaś druga dotyczyła tego, że wypożyczalnia ta nakłada wysokie kary w przypadku uszkodzenia pojazdu z winy najemcy. Odnośnie do pierwszej przyczyny to zdaniem Sądu okoliczność, że bliżej niezidentyfikowane osoby wyrażały negatywne opinie na temat wypożyczalni współpracującej ze stroną pozwaną, nie dotyczy w ogóle warunków najmu i jest pozbawiona jakiegokolwiek doniosłości. Z kolei w kontekście drugiej przyczyny dotyczącej kar umownych, to należy zwrócić uwagę, że powód nie przedłożył umowy, którą poszkodowana zawarła z powodem. W konsekwencji Sąd nie miał możliwości zweryfikowania, czy rzeczywiście umowa zawarta z powodem była pod tym względem korzystniejsza. Reasumując, powód nie udowodnił, że odrzucenie propozycji strony pozwanej przez poszkodowaną było usprawiedliwione szczególnymi okolicznościami i potrzebami poszkodowanego.

W świetle powyższych rozważań należy stwierdzić, że poszkodowana dokonując wyboru istotnie wyższej oferty powoda naruszyła wynikający z art. 354 § 2 k.c. obowiązek współdziałania z dłużnikiem – ubezpieczycielem. Skoro poszkodowana miała możliwość skorzystania z pojazdu zastępczego - złożono jej propozycję skorzystania z tańszych usług najmu – i z tej możliwości nie skorzystała, to nie może kosztami swych decyzji o charakterze nieekonomicznym i zwiększającym rozmiar szkody obciążać stronę pozwaną.

W świetle powyższych rozważań ekonomicznie uzasadnione były koszty najmu wynoszące 1808,10 zł (21 dni x 70 zł + 23% VAT = 1470 zł + 23% VAT = (...),10). W takiej sytuacji odszkodowanie należne stronie powodowej powinno wynosić 1 808,10 zł. Bezspornym była okoliczność wypłaty odszkodowania w wysokości 688,80 zł. W związku z tym stronie powodowej przysługuje dalsza kwota odszkodowania w kwocie 1119,30 zł.

Zgodnie z art. 481 § 1 k.c. jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. W konsekwencji Sąd zasądził odsetki ustawowe za opóźnienie od dnia 29 lipca 2017 r., albowiem termin wymagalności nie był kwestionowany przez stronę pozwaną.

Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak w pkt 1 wyroku. W pozostałym zakresie powództwo należało oddalić, o czym orzeczono jak w pkt 2 wyroku.

Strona powodowa wygrała w 32,50%, w związku z czym stosownie do treści art. 100 k.p.c., Sąd rozdzielił koszty stosunkowo do wyniku sprawy. Na koszty poniesione przez stronę powodową złożyły się: opłata od pozwu – 173 zł, koszty zastępstwa procesowego – 900 zł, opłata od pełnomocnictwa – 17 zł, koszty opinii biegłego – 637,44 zł. Strona pozwana poniosła zaś koszty zastępstwa procesowego w kwocie 900 zł oraz koszt opłaty skarbowej od pełnomocnictwa – 17 zł. Łączna kwota kosztów procesu wyniosła zatem 2644,44 zł. Mając na uwadze, że strona pozwana przegrała w 32,50% proces, to obciążać ją powinny koszty w wysokości 859,44 zł. W konsekwencji strona powodowa winna zwrócić stronie pozwanej kwotę 57,56 zł (917 zł-859,44 zł), o czym orzeczono w pkt 3 wyroku.

ASR Grzegorz Turlakiewicz